

Současné postavení dietních opatření u pacientů s pokročilým stupněm chronického onemocnění ledvin

Anna Maršáková, Karolína Krátká, Petra Bachroňová, Ivan Rychlík

I. interní klinika 3. LF UK a FN Královské Vinohrady Praha

U pacientů s pokročilým stupněm chronického onemocnění ledvin (chronic kidney disease – CKD) mohou vhodně zvolená a včasné zahájená dietní opatření, jako doplněk k medikamentózní terapii, zpomalit progresi onemocnění a oddálit tak nutnost dialyzační léčby. Podle dosavadních výsledků má svůj velký význam především nízkobílkovinná dieta, o jejímž efektu rozhoduje zejména včasné zahájení a spolupráce pacientů. Samotnou nízkobílkovinnou dietu je vhodné doplňovat o ketoanaloga esenciálních aminokyselin, která přispívají k zachování dobrého nutričního stavu pacientů a mají rovněž svůj význam i v problematice kalciumfosfátového metabolismu. Dle stupně pokročilosti CKD se ale nesmí zapomínat ani na tekutinovou bilanci a omezení příjmu soli a fosforu v potravě, které mohou mít rovněž negativní vliv na průběh onemocnění.

Klíčová slova: chronické onemocnění ledvin, ketoanalogy, nízkobílkovinná dieta, tekutinová a minerálová bilance.

Current status of dietary measures in patients with advanced-stage chronic renal failure

For patients with advanced chronic kidney disease (CKD) appropriately chosen and timely initiated dietary measures, as a complement to drug therapy, may slow the progression of the disease and delay the need for dialysis treatment. According to the results, dietary protein restriction may play a very important role in management of such a patient. The effect of low protein diet is given by the early initiation and well cooperation of patients. The low protein diet with supplementation of ketoanalogues of amino acids is an attractive intervention to help maintain good nutritional status of patients and also have a positive role in calcium phosphate metabolism. Depending on the level of CKD's progression it should not be forgotten either the fluid balance and the limitation of the intake of salt and phosphorus in the diet which may also have an unfortunate effect on the course of the disease.

Key words: fluid and mineral balance, chronic kidney disease, ketoanalogue, low protein diet.

Úvod

Dietní opatření u pacientů s onemocněním ledvin hrají významnou roli, neboť mohou zpomalit progresi onemocnění, a tím oddálit zahájení dialyzační léčby a současně u již dialyzovaných pacientů mají pozitivní vliv na celkový stav organismu.

Dietní režim u pacientů se sníženou renální funkcí se řídí dle toho, zda se jedná o pacienty v predialyzační péči, pacienty v programu peritoneální dialýzy či již chronicky hemodialyzované pacienty a následující text se soustředí na problematiku u pacientů s pokročilým stupněm CKD v predialyzační péči.

U veškerých dietních opatření se musí postupovat vždy přísně individuálně, tedy s ohledem na stupeň poškození renální funkce a na další

komorbidity pacienta, protože průběh onemocnění se může vyvíjet a je tedy následně potřeba dietní opatření upravovat.

V následujícím textu podáváme souhrnný pohled na dietologickou problematiku u pacientů s pokročilým stupněm CKD z pohledu jednotlivých položek diety.

Bílkoviny v dietě

U pacientů v predialyzační péči hraje významnou roli na zpomalení progresu poškození ledvin nízkobílkovinná dieta (low protein diet – LPD). Efekt odloženého nástupu dialyzační léčby díky omezenému příjmu proteinů byl potvrzen metaanalýzou 10 studií, kdy redukce příjmu proteinů u pacientů s chronickým onemocněním ledvin snížila výskyt